

BELGISCHE SENAAT

—
 BUITENGEWONE ZITTING 1936.
 —

Wetsvoorstel betreffende de uitbreiding tot al de oudstrijders, in de mate van hun verdiensten, van de voordeelen aan invaliden verleend, alsmede betreffende het verlenen van een algemeene dienstrente.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

In 1930, naar aanleiding van de bespreking van het wetsvoorstel tot verhooging met 50 t. h. van de pensioenen der oorlogsinvaliden die hun invaliditeit hebben opgedaan in een strijdende eenheid, en van mijn voorstellen tot het verlenen van een dienstrente aan alle oudstrijders en tot het heropenen van het tijdperk der aanvragen voor invalidenpensioen, werden er allerlei tekortkomingen tegenover de oudstrijders vastgesteld, en werd door de Commissie van Landsverdediging algemeen erkend dat al de wetten van toepassing op de oudstrijders eens moesten herzien worden en dat aan de oudstrijders een wettelijk statuut moest geschonken, dat eens voor goed een oplossing gaf aan al hun rechtmatige eischen.

Het bleef bij vrome wenschen, men heeft gefeest en gedronken, en het oude spreekwoord vond weer eens zijn toepassing.

We zijn nu in 1936, achttien jaar na den wereldoorlog, en nog is dit wettelijk statuut niet tot stand gekomen.

Het dankbare land heeft gemeend,

SÉNAT DE BELGIQUE

—
 SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1936.
 —

Proposition de loi relative à l'extension à tous les anciens combattants, dans la mesure de leurs mérites, des avantages accordés aux invalides et à l'octroi d'une rente générale de service.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

En 1930, lors de la discussion du projet de loi augmentant de 50 p. c. les pensions des invalides de guerre ayant contracté leur invalidité dans une unité combattante, et de mes propositions de loi tendant à l'octroi d'une rente de service à tous les anciens combattants et à la réouverture des délais pour l'introduction des demandes de pension et d'invalidité, on a constaté diverses lacunes dans le traitement des anciens combattants. La Commission de la Défense Nationale fut unanime à reconnaître que toutes les lois applicables aux anciens combattants nécessitaient une revision et qu'il fallait doter ceux-ci d'un statut légal, donnant satisfaction d'une façon définitive à toutes leurs revendications justifiées.

Mais tout se borna à des vœux platoniques et les cérémonies et fêtes en leur honneur n'eurent pas de lendemain.

Nous voilà en 1936, 18 ans après la guerre mondiale, et ce statut légal n'a pas encore été réalisé.

La reconnaissance de la patrie a

in vergelding van de uitmuntende diensten door *alle* oudstrijders aan het land bewezen, aan invaliden-oudstrijders vooral zekere voordeelen te moeten toekennen, zooals den voorrang bij het begeven van openbare bedieningen, kosteloze genees- en artsenijkundige hulp, goedkoop vervoer op de spoorwegen, enz.

Op den keper beschouwd is hier een verplaatsing van personen gebeurd. Een paar voorbeelden zullen het duidelijk maken. Een jonge bediende, milicien 1913, wordt in het begin van den oorlog toevallig door de ontploffing van een granaat aan het been verminkt. Hij wordt achteruit gevoerd en verzorgd als een troetelkind der natie, en, terecht, geniet hij allerlei voordeelen tijdens den oorlog. Na den oorlog bekomt hij een flink oorlogspensioen en een even flinke openbare bediening, hij trouwt goed, leeft in welstand met zijn gezin en doet af en toe een plezierreisje wat hem haast niets kost; en als hij ziek of zuchtig is, staan genees- en artsenijkundige middelen kosteloos te zijner beschikking.

Alles in orde. Niemand die het benijden zal, want iedereen moet het goed vinden dat een oorlogsinvalide het troetelkind der natie weze.

En nochtans was zijn verdienste zeer gering tegenover die van den werkman-reservist van 1908. Een slecht lot had hem soldaat gemaakt. In Augustus 1914 is hij terug onder de wapens geroepen, zijn vrouw en kinderen moet hij verlaten, onder de zengende zomerzon is hij den indringer te gemoet geloopt en heeft zijn vaart gestuit, maar verwond is hij gevallen in de dorstige vlakte; lange uren heeft hij gelegen, alleen, zonder hulp, terwijl hij zijn levenskracht voelde wegvloeien uit zijn bloedende wonden. Onder den plessenden regen in de moddergrachten aan den IJzer heeft

cru, en compensation des excellents services rendus au pays par *tous* les anciens combattants, octroyer certains avantages aux anciens combattants invalides, tels que la priorité dans les nominations aux emplois publics, la gratuité des secours médico-pharmaceutiques, la réduction sur le prix des transport en chemin de fer, etc.

Mais à tout bien considérer, il s'est agi ici d'un déplacement de personnes. Voici quelques exemples pour l'illustrer. Un jeune employé, milicien de 1913, est blessé fortuitement à la jambe au début de la guerre par l'éclatement d'un obus. Il est ramené à l'arrière et y est soigné comme l'enfant choyé de la nation et, à bon droit, jouit au cours de la guerre d'avantages multiples. Après la guerre il se voit allouer une bonne pension d'invalidité et doter d'un emploi public bien rémunéré; il fait un beau mariage; il vit dans l'aisance avec sa famille et se permet de temps en temps un petit voyage de plaisir qui ne lui coûte presque rien d'ailleurs; et s'il devient malade ou indisposé, les soins médico-pharmaceutiques lui sont gratuitement fournis.

Rien à redire. Personne ne l'enviera, car chacun ne peut qu'approuver qu'un invalide de guerre soit l'enfant choyé de la Nation.

Et pourtant, les mérites de ce dernier ne sont rien à côté de ceux de l'ouvrier, réserviste de 1908. Un mauvais numéro l'avait obligé à être soldat. En août 1914, il est rappelé sous les armes; il doit abandonner sa femme et ses enfants; sous le soleil brûlant il s'est rué à la rencontre de l'envahisseur et a arrêté la course de celui-ci; blessé, il est tombé dans la plaine brûlante où pendant de longues heures, privé de tous soins, il a senti s'écouler sa vie avec le sang de ses blessures béantes. Sous la pluie battante, dans les tranchées fangeuses de l'Yser, il a tenu malgré les rangs

hij weerstand geboden spijs de gedunde rangen, wyl allerwege de makkers vielen onder het vijandelijk stormgeweld.

In de ijzige winternachten, met verkleunde handen, heeft hij gesleurd, gedragen, gedolven en gezwoegd aan het opbouwen uit den moerassigen grond, van eindelooze kilometers loopgraven, vóór-achter-door elkaar als een spinneweb over geheel Veurne-Ambacht, om den vijand te weren uit het laatste hoeksken van ons land.

Hij heeft gezeten op voorwacht heele nachten, gansche dagen, doornat en versteven in een granaatput op de voorposten.

Hij heeft gekropen op verkenning in het omgewoelde no-mans-land, stormgelopen in den donkeren nacht op de vijandelijke stellingen door een storm van staal en schroot, tegen de knallende gewerschoten in, het moordend geratel der mitrailleurzen, het akelig gehuil der granaten en den donder van bommen en kanonnen, wyl hemel en aarde in vlam en vuur stonden.

Hij is nog tweemaal verwond gevallen, wyl zijn makkers de eene met een vermorzelden kop, de andere met een afgerukt been of met een opengereten borst of een doorploegden buik aan zijn zijde te sterven lagen.

Hij heeft er zien dood bliksemen met een onbeduidende wonde in het hart, zien krankzinnig worden van angst, zien ineensluiken door den schrik verlamd. Hij heeft in bange afwachting de urenlange trommelvuren doorstaan, terwijl de grond onder de voeten schudde, hij heeft weerloos gezeten in den angst der gasaanvallen. Dat heeft geduurd vijf lange Zomers en bijna vijf eindelooze Winters, dan eens geen drinken, dan eens geen eten, in het begin haast zonder keeren of dekking, met zuur Joffre-brood, zoute koffie, zwarte boonen, bevroren pattatten.

décimés, pendant que, de toutes parts, ses compagnons tombaient sous la violence des assauts ennemis.

Dans les froides nuits d'hiver, de ses mains gercées, il a traîné et porté des charges, creusé et peiné à la construction, en terrain marécageux, d'interminables kilomètres de tranchées, tendant une immense toile d'araignée sur le Métier de Furnes, pour empêcher l'ennemi de nous ravir le dernier lambeau de la Patrie.

Il a passé des nuits entières en avant-garde, des jours entiers aux avants-postes, trempé jusqu'aux os et tapi dans un trou d'obus.

En éclaireur il a rampé sur le « no man's land » bouleversé. Dans la nuit noire, il est monté à l'assaut des positions ennemies sous un orage d'acier et de mitraille, dans la pétarade des feux de mousqueterie, le bruit de crécelle des mitrailleuses meurtrières, le hurlement horrible des obus et le tonnerre des bombes et canons embrasant ciel et terre.

Deux fois il fut blessé tandis que ses compagnons qui, la tête en bouillie, qui, la jambe arrachée ou la poitrine ouverte ou le ventre labouré, agonisaient à ses côtés.

Il en a vu foudroyés avec une imperceptible plaie au cœur, d'autres sont devenus fous de terreur ou paralysés par la peur. Il a passé de longues heures d'angoisse sous les feux roulants, pendant que le sol tremblait sous ses pieds; sans défense il a connu la terreur des attaques aux gaz. Cela a duré cinq longs étés et presque cinq hivers interminables, manquant tantôt de boisson, tantôt de nourriture. Au début il n'a eu guère de vêtements ni d'abri, vivant de l'aigre pain Joffre, de café salé, de féverolles, de pommes de terre gelées.

Als s'aping de schuren en stallen van Veurne-Ambacht, met stroo kort en vuil geloopen, vol ongedierte, dat de nachten slapeloos maakte. 's Zomers dof en 's Winters koud, zonder vuur, zonder licht, tenzij hier of daar een verboden kaars die soms omvie', de schuur in brand stak met geheel den inboedel der soldaten, die vluchten moesten voor het vuur en de ontplof-fende patronen duizelig snel als een mitrailleurvuur.

Na vijf jaar is hij teruggekeerd bij vrouw en kinderen, onverminkt, maar gebroken door dat hondenleven.

Hij is terug aan 't werk gegaan, hij heeft in de fabriek zijn man gestaan, maar lastig zijn daghuur opgehaald, af en toe is hij ziek geworden tengevolge van dat onmenschelijk frontleven, zijn dokter en apotheker heeft hij zelf mogen betalen en de ziekte-dagen zonder steun in ellende doorgebracht.

Zijn aanvraag voor een oorlogspensioen werd verworpen.

De crisis heeft ook zijn fabriek getroffen, sinds jaren is hij werkloos, hij moet van den dop leven, en in ellende zijn gebroken leven slijten.

Zijn jarenlange frontleven bracht hem niets dan ziekte en ellende, terwijl het zijn buurman, op eenige dagen, den welstand bracht. Het onevenwichtige in het lijden, de verdienste en de verge'ding van beiden zal ieder duidelijk voorkomen.

En die toestanden zijn niet denkbeeldig of geen uitzonderingen. Ze zijn legio.

Daaruit blijkt dat 's Lands dankbaarheid verkeerd werd voorgelicht en verkeerd werd toegepast, door eenzijdig alleen de oorlogsinvaliden te begiftigen met allerlei voordeelen,

Pour tout couchage, les écuries et étables du Métier de Furnes, sur la paille sale et piétinée, grouillante de vermine qui l'empêchait de dormir. En été, on manquait d'air frais; en hiver, de lumière et de feu, et quand, malgré la défense, on s'éclairait à la bougie, celle-ci souvent se renversait dans la paille et mettait le feu à la grange, détruisant tout l'avoir des soldats qui devaient décamper sous le crépitement des cartouches explosant dans le brasier.

Après cinq ans, il est retourné chez sa femme et ses enfants, sans mutilation, mais brisé par cette vie de chien.

Il s'est remis au travail, il a fait son devoir d'homme à l'usine pour un maigre salaire; à plusieurs reprises, il est devenu malade des suites de la vie inhumaine menée au front; il a pu payer lui-même son médecin et son pharmacien et au cours de sa maladie, sans secours aucun, il a connu une misère noire.

Sa demande de pension de guerre a été rejetée.

Son usine a été frappée par la crise; depuis des années, il est chômeur, doit vivre de son indemnité de chômage et passer dans la misère une vie brisée.

Les longues années passées au front ne lui ont rapporté que maladie et misère, alors que, en quelques jours, cette même vie au front a donné l'aisance à son voisin. Le déséquilibre dans la souffrance, le mérite et la rémunération de ces deux anciens combattants doit sauter aux yeux.

Et des situations de l'espèce ne sont pas imaginaires, ni ne constituent des exceptions. Elles sont légion.

Il en résulte que la gratitude de la patrie a été mal éclairée et mal appliquée, en octroyant de multiples avantages aux seuls invalides de guerre et en fermant les yeux sur les anciens

en de niet-invaliden maar even verdienstelijke oudstrijders als onterfden voorbij te gaan.

Zoo ook is het gegaan met de frontstreeprente, die soms werd toegekend, in weerwil van de feiten, aan hen die nooit het front zagen en die tot nu toe onttrokken blijft aan de jongste klassen, die meestal het zware en gevaarlijke frontleven der loopgraven en voorposten, der verkenningen en der gevechten een groot deel van den oorlog hebben mede gemaakt.

Daarbij moet men in acht nemen dat het leven van een soldaat, bij het voetvolk of bij de genie, lastiger en gevaarlijker geweest is dan voor een van het geschut of het vervoer, en dit laatste weeral gevaarlijker en lastiger, dus verdienstelijker, dan voor een van de diensten achteruit.

Dan zijn er weer die heel den oorlog bij het voetvolk hebben doorgemaakt terwijl andere er maar eenige maanden bleven en andere die zeer gemengde diensten hadden. Daarom zijn de verdiensten van alle oudstrijders niet gelijk, en mag er een onderscheid gemaakt worden in de belooningen en de voordeelen die aan allen moeten toegekend worden, niet aan een klas alleen, maar aan allen in de mate van hun verdienste.

De frontstreeprente lost die zaak niet volledig op, omdat er geen onderscheid gemaakt wordt tusschen de verdiensten van een van het voetvolk en een van achteruit die ook in de frontstreek begrepen werd.

Ook lost zij de zaken niet op in volle rechtvaardigheid want de jongens van klas 14, die na den IJzerslag nochtans ook een groot en zwaar deel van den oorlog hebben mede gemaakt, zien zich op eenige dagen na, het voordeel van een zes maanden-frontstreep onttrekken.

Daarom was het mijns inziens beter van de frontstreeprente af te zien,

combattants non invalides mais tout aussi méritants.

Il en a été de même de la rente pour chevrons de front qui souvent a été octroyée, en dépit de la réalité, à ceux qui n'ont jamais vu le front et que l'on continue à refuser aux plus jeunes classes, qui généralement ont connu la vie dure et dangereuse des tranchées et avant-postes, des reconnaissances et des combats d'une grande partie de la guerre.

Il est à remarquer en outre que la vie d'un soldat de l'infanterie ou du génie a été plus dure et plus dangereuse que celle d'un militaire de l'artillerie ou du corps des transports, et cette dernière a été plus dure et plus dangereuse, et partant, plus méritoire, que celle d'un militaire des services de l'arrière.

Il y en a qui ont passé toute la guerre à l'infanterie tandis que d'autres n'y sont restés que quelques mois et que d'autres encore ont été affectés à des services très divers. C'est pourquoi les mérites de tous les anciens combattants ne sont pas égaux et qu'il est utile de faire une discrimination entre les récompenses et les avantages devant être accordés à tous, dans la mesure de leurs mérites et non pas à une classe seulement.

La rente pour chevrons de front n'apporte pas une solution complète parce qu'elle ne fait pas de distinction entre les mérites d'un soldat de l'infanterie et ceux d'un militaire de l'arrière secteur compris dans la zone du front.

Elle n'apporte pas de solution équitable, parce que les jeunes classes 14 et suivantes qui, après la bataille de l'Yser, ont fait une grande et dure partie de la guerre, se voient refuser à défaut de quelques jours, les avantages d'un chevron de front de six mois.

C'est pourquoi j'estime qu'il vaudrait mieux renoncer à la rente pour

(6)

en een Dienstreute in te voeren berekend op de maanden en nog beter op de dagen dienst van eenieder in zijn onderscheiden eenheden.

Dr GRAVEZ.

chevrons de front et créer une rente de service calculée sur la base des mois et, mieux encore, des jours de service accomplis par chacun dans ses unités respectives.

Wetsvoorstel betreffende de uitbreiding tot al de oudstrijders, in de mate van hun verdiensten, van de voordeelen aan invaliden verleend, alsmede betreffende het verleenen van een algemeene dienstrente.

—
ARTIKEL ÉÉN.

Aan alle oudstrijders wordt kosteloos heel-, artseni- en verpleegkundige zorg verleend.

ART. 2.

Aan alle zieke, door werkonbekwaamheid getroffen, niet invalide oudstrijders, wordt een dagelijksche vergoeding toegestaan :

a) van 15 frank voor voetvolk en genie-soldaat;

b) van 10 frank voor geschut en vervoer-soldaat;

c) van 5 frank voor soldaat in dienst op de achterlinie, de krijgsgevangenen en de geïnterneerden.

ART. 3.

Aan alle oudstrijders niet-invaliden wordt een korting op de persoonlijke vervoerkosten toegestaan door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

a) van 75 t. h. voor voetvolk of genie-soldaat;

b) van 50 t. h. voor geschut of vervoer-soldaat;

c) van 25 t. h. voor soldaat in dienst achteruit, voor krijgsgevangenen of geïnterneerden.

ART. 4.

Aan alle oudstrijders worden bij

Proposition de loi relative à l'extension à tous les anciens combattants, dans la mesure de leurs mérites, des avantages accordés aux invalides et à l'octroi d'une rente générale de service.

—
ARTICLE PREMIER.

Tous les anciens combattants jouissent gratuitement des services médicaux, chirurgicaux, pharmaceutiques et d'hospitalisation.

ART. 2.

A tous les anciens combattants non-invalides, malades ou atteints d'incapacité de travail il est accordé une allocation journalière :

a) de 15 francs pour les militaires de l'infanterie et du génie;

b) de 10 francs pour les militaires de l'artillerie et du corps des transports;

c) de 5 francs pour les militaires ayant servi à l'arrière, les prisonniers de guerre et les internés

ART. 3.

A tous les anciens combattants non-invalides, il sera accordé par la Société nationale des Chemins de fer belges une réduction sur le prix du transport personnel :

a) de 75 p. c. pour les militaires de l'infanterie et du génie;

b) de 50 p. c. pour les militaires de l'artillerie et du corps des transports;

c) de 25 p. c. pour les militaires ayant servi à l'arrière, les prisonniers de guerre et les internés.

ART. 4.

A tous les anciens combattants, il

het begeven van openbare bedieningen
voorrangspunten toegekend namelijk :

10 aan soldaat bij het voetvolk;

9 aan soldaat bij de genie;

8 aan soldaat bij het geschut;

7 aan soldaat bij het vervoer;

5 aan soldaat in dienst op de achter-
linie, in krijgsgevangenschap of inter-
neering.

ART. 5.

Aan alle oudstrijders wordt een
jaarlijksche dienstrente uitgekeerd
gelijk aan :

a) 2 frank per dag dienst bij het
voetvolk of genie;

b) Fr. 1-50 per dag dienst bij
geschut of vervoer;

c) 1 frank per dag dienst op de
achterlinie of in krijgsgevangenschap
of interneering.

ART. 6.

Voor alle oudstrijders die in ver-
scheidene eenheden dienst deden
wordt een gemiddeld cijfer berekend
volgens de dagen dienst in de onder-
scheidene eenheden. Dit gemiddeld
cijfer zal dienen voor de berekening
van voordeelen en vergoedingen
waarop zij recht hebben.

Dr GRAVEZ.

sera accordé des points de priorité
pour la collation d'emplois publics et
notamment :

10 points aux soldats de l'infan-
terie;

9 points aux soldats du génie;

8 points aux soldats de l'artillerie;

7 points aux soldats du corps des
transports;

5 points aux soldats des services
de l'arrière, aux prisonniers de guerre
ou internés.

ART. 5.

A tous les anciens combattants il
sera alloué une rente annuelle de
service du montant de :

a) 2 francs par jour de service dans
l'infanterie ou le génie;

b) Fr. 1-50 par jour de service dans
l'artillerie ou le corps des transports;

c) 1 franc par jour de service dans
les services de l'arrière, aux prison-
niers ou internés de guerre.

ART. 6.

Pour tous les anciens combattants
ayant servi dans différentes unités,
il sera calculé une moyenne sur la
base des jours de service dans les
unités respectives. Cette moyenne
servira de base aux calculs des avanta-
ges et indemnités auxquels ils ont
droit.